

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) immáron hatodik alkalommal rendezte meg nyílt napját a nyelvek európai napja (NYEN) alkalmából. Szeptember 26-át 2001-ben jelölte ki az Európa Tanács a nyelvek európai napjának. Ezen a napon Európában és a világ más országaiban is a nyelvi sokszínűséget ünneplik az emberek.

Az OIK idei, szeptember 24-én megtartott rendezvénye igazodott a NYEN célkitűzéseire, de más aktuális eseményekhez is kapcsolódtak a programok.

Sepseyne Vigh Annamária főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium Könyvtárügyi Főosztály) megnyitóbeszéde után a már hagyományos, idegen nyelvű felolvasás következett. Harmadik éve kezdődik felolvasással a program. 2008-ban egy az anyanyelvről szóló irodalmi alkotást, tavaly Radnóti Miklós *Nem tudhatom* című költeményét olvasták fel hazánkban élő vagy dolgozó külföldiek. Ezúttal Kosztolányi Dezső előtt tisztelgett a könyvtár születésének 125. évfordulója alkalmából. A kiválasztott Esti Kornél-részlet, a kilencedik fejezet, melyben a bolgár kalauzzal cseveg bolgárul és a bábeli nyelvzavar édes révületét élvez, szinte kínálta magát.

A történet először magyarul hangzott el Fullajtár Andrea briliáns előadásában, majd váltakozva bolgár, szlovák, román, szerb, lengyel és német nyelven. Az idegen nyelvű előadásból kiderült, hogy az OIK-nak nem csak a gyűjteménye soknyelvű. A részleteket ugyanis Árgyelán Erzsébet, Süliné Faragó Izabella, Kocsis Zsivka, Virág Bognár Ágota, Sutáné Zielinska Elzbieta, a könyvtár

munkatársai, Nádori Lídia műfordító és Szondi György, a Napkút kiadó vezetője, az OIK egykori munkatársa olvasta fel. Sutáné Ela színészi képességeit is megcsillantotta, a közönség élvezettel hallgatta az amúgy nem könnyű lengyel szöveget.

A délelőtti program a *Volt egyszer egy Fal – a rendszerváltás körüli évek* Ingo Schulze prózájában című irodalmi előadással folytatódott. A témaválasztás apropóját Németország újraegyesítésének huszadik évfordulója adta. Schulze egyik fő témája a német rendszerváltás és az új német egység; olyannyira, hogy a *Szimpla sztorik* és az *Új életek* című regénye nyomán a rendszerváltás írójának kiáltották ki. Az ő könyveit olvasva az egykori NDK bennünk élő képe csakúgy, mint a Fal leomlását követő „szép új világé” számos meglepő részlettel gazdagodhat. Ingo Schulze nagy súllyal van jelen a magyar irodalomban is, négy regénye jelent meg eddig, egynek a kiadása pedig előkészületben van. Nádori Lídia műfordító (Ingo Schulze több művét ő ültette magyarra) előadásában kirajzolódott Schulze személysége és a német rendszerváltás társadalmi környezete. Fullajtár Andrea a *Szimpla sztorikból* olvasott fel részletet.

A nyílt nap folyamán két rendhagyó órán is részt vehettek a vállalkozó kedvű diákok.

Gémesi Géza zeneszerző, karmester és Roger Scaife nálunk élő angol drámatanár, zenetudós a tanulók bevonásával tartott ének-, illetve irodalomórát.

Gémesi Géza a zeneszerzés mesterségével ismertette meg a gyerekeket. Egy gyakorló zeneszerző szubjektív gondolatain keresztül megtudhatták, hogyan születik a zene – a rögtönzéstől a lejegyzésig, a kottától a megszólalásig. Bejárhatták a muzsika befogadásának útját – a zeneszerzőtől az előadóművészen át a közönségig. Az előadást a zeneműtári helyszín ihlette példakal és zenei bejátszásokkal színesítette Gémesi „tanár úr”. A tanulók maguk is kipróbálhatták zeneszerzői képességüket.

Roger Scaife vezetésével a Veres Pálné Gimnázium drámatagozatos tanulóinak Shakespeare klasszikus művét, a *Rómeó és Júliát* dolgozták fel a közönség bevonásával. Átdolgozott-rövidített szöveggel, mai angol nyelven, egyszerű kellékek és jelmezek felhasználásával a diákok újramesélték a történetet. A fiatalok és az idősebbek is élvezettel vettek részt a játékban. A foglalkozás során a résztvevők felfedezhették a Rómeó és Júlia örök értékeit, melyek ugyanolyan fontosak ma, mint Shakespeare korában.

Az OIK nyílt napjának hagyományos programja a nemzetiségi bemutató. A nyelvek európai napján nagyon fontos, hogy Magyarország nyelvi és kulturális sokszínűsége is megmutatkozzon. Könyvtárunk gyűjteményében nagy súllyal szerepel a nemzetiségek, illetve a nemzetiségi kérdéskör irodalma. A korábbi években a német, a lengyel és a görög nemzetiség mutatkozott be. Az idén a szerbek kultúrájából kaptunk ízelítőt.

A program idegenvezetéssel indult. A belváros szerb emlékeit ismerhették meg azok, akik vállalkoztak az egyórás sétára. Ezen a szép, napsütéses őszi napon sokan voltak ilyenek. Visszaérve az OIK falai között folytatódott a szerb emlékek bemutatása. *Lásztity Péro*, a Fővárosi Szerb Önkormányzat alelnöke, a *Szerb Budapest* című fotókiállítás képein keresztül ismertette meg a nagyszámú közönséget a szerb kisebbség történelmi helyszíneivel, kulturális emlékeivel. A fotókat maga Lásztity Péro készítette.

A szerb irodalomból kaptunk ízelítőt *Rusz Milán*, a Magyarországi Szerb Színház igazgatója, *Trojan Tiinde* előadóművész és *Matoricz József* színművész előadásában.

Utoljára *Kocsis Zsivka*, az OIK szerb, horvát, szlovén nyelvi referense tartott szerb nyelvórát kezdőknek. Zsivka kreatív rajzait már a bajai vándorgyűlésen megismerhették a kollégák, hát ez a nyelvóra is nagyon sikeres volt.

Egy későbbi Facebook-bejegyzés szerint ez volt a nap legjobb programja. Én mégis a burekra szavaznék. Szerintem a szerb program csúcsa a burek volt. Magam a káposztásat kóstoltam meg, de volt spenótos és meggyes is.

A délután az *Alkotó könyvtáros* programmal folytatódott. A Magyar Könyvtárosok Egyesületével közösen szervezett sorozatban *Mátó Erzsébet*, a makói József Attila Városi Könyvtár igazgatója és *Erdeiné Töröcsik Katalin*, a debreceni Kenézy Kórház Orvosi Szakkönyvtárának vezetője mutatta be vert csipkéit. *Mátó Erzsike* már egy órával a megnyitó előtt elővette „szerszáma-it” és nagy érdeklődés közepette mutatta meg a csipkeverés csínját-bínját. Később *Kati* eszközei is előkerültek. A közönség elbűvölten nézte, hogyan röpködnek a fapálcikák ujjai között. A kiállítás érdekessége, hogy két különböző stílusú művész munkáit vonultatja fel. A hagyományos terítőkön kívül mai használati tárgyakat is – stóla, kalap, színházi táska, lámpaernyő – kiállítottak mindketten. *Töröcsik Kati* más technikával készült textileket is bemutatott. *Erdei T. Lilla* személyes hangú (*Töröcsik Kati* lánya), mégis szakszerű (az Iparművészeti Múzeum főmuzeológusa) megnyitója után még sokáig időztek a vendégek az alkotó könyvtárosok társaságában.

Van egy programja a nyílt napnak, ami már tavasszal elkezdődik. A műfordítás-pályázat kiírása májusban jelenik meg. A pályázóknak augusztus 20-áig kell elküldeniük pályaművüket. Ezután egy hónapig még várakoznak az eredményhirdetésre. 2010-ben német nyelvből hirdette meg a könyvtár ötödik műfordítás-pályázatát. A kiírásra rekord mennyiségű (187) fordítás érkezett. *Jan Wagner* kortárs német költő *Quittenpastete* című versének főszereplője a birs. A délutáni ünnepélyes díjátadón a birs-vers fordításait értékelte a háromtagú zsűri: *Lackfi János* költő, műfordító a zsűri elnöke, *Halasi Zoltán* műfordító és *Virág Bognár Ágota*, az OIK munkatársa. A díjazottak *Dányi Dániel* (I.), *Mechler Anna* (II.) és *Molnár Krisztina Rita* (III.) voltak. A legjobb pályaművek már olvashatók a *Napút-füzetek* 47. számában. A füzet egy bónusz verset is tartalmaz: egy képzeletbeli díjazott alkotást, amit a zsűri állított össze a díjazott munkák leg sikerültebb részeiből. A díjátadón a budapesti Goethe-Institut igazgatója, *Gabriele Gauler* bejelentette, hogy *Jan Wagner* hamarosan Magyarországra látogat. November 3-án az OIK-ban irodalmi esten mutatkozik be a közönségnek, és remélhetőleg a műfordítók közül is sokan eljönnek, hogy személyesen megismerjék őt.

Kora este a nagyrészt amatőr zenészekből álló *Albinoni Kamarazenekar* adott koncertet az olvasóteremben. A zenekart *Zsigmond Balassa* vezényelte. Főként velencei barokk szerzők műveiből összeállított műsoruk nagy tetszést aratott a közönség körében. A patinás környezet, a fülbemászó *Vivaldi-dallamok* egy órára elfeledtették a külvilág zaját, a barokk zene szépsége, érzelmi ereje mindenkit magával ragadott.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége minden nyílt nap együttműködő partnere volt. Jelnyelvi tolmácsolásban több művészeti programot láthattunk siket előadóktól. Az ERGO SUM Társulat ezúttal jelnyelvi színházi előadással örvendeztette meg a látogatókat. *Heten* címmel rövid történetek elevenedtek meg a színpadon. Történetek átlagos emberekről – jókról, rosszakról –, szokásos élethelyzetekről, hétköznapi problémákról. Autószerelő, modell, főnök, fiatalok, idősek. A mindennapi történetek hatása mégsem volt mindennapi. A siket és nagyothalló művészek több szerepben tettek tanúbizonyságot karakterformáló képességükről, tehetségükről.

Az esti koncertet, a szerb nemzetiségi programhoz kapcsolódva, a Vujicsics zenekar adta. A délszláv zenét játszó együttes szerb, horvát és macedón dalokat játszott. *Eredics Gábor* érdekes részletekkel szolgált a dallamok eredetéről, gyűjtéséről és a zenekar hangszereiről. A közönség tapsviharral, bekiabálásokkal jutalmazta az előadást. A macedón zenének különösen nagy sikere volt, *Borbély Mihály* szaxofonjátéka felejthetetlen volt.

Minden látogató kedvezményesen iratkozhatott be a hatodik nyílt napon, de aki június hónapban született, az mindössze hat-száz forintért léphetett a könyvtár tagjai közé. Akinek születésnapja volt, az ajándék-könyvet választhatott.

A mérleg: több mint 700 látogató és 51 beiratkozó.

Végül szólni kell a rendezvény egyik leg-sikeresebb programjáról.

A KÖNYV(tár)TÁMASZ Egyesület jótékonyági büfét üzemeltetett a nap folyamán. A büfé célja adománygyűjtés volt. Az összegyűlt pénzt a könyvtár állományának gyarapítására fordítja az egyesület. Munkatársaink és az egyesület tagjai sütöttek, főztek, vásároltak, kiszolgáltak azért, hogy a nyílt nap látogatói semmiben ne szenvedjenek hiányt, és azért, hogy minél több adomány gyűljön össze. Lackfi János szerint, aki becsülettel végigette a kínálatot, profilt kellene váltania a könyvtárnak, és felvenni a Hét nyelven beszélő cukrászda elnevezést. Talán igaza lehet, mert zárásra minden elfogyott. A receptek összegyűjtése folyamatban van, hamarosan hozzáférhető lesz honlapunkon. A befolyt adomány 83 ezer forint volt.

Jövőre lesz tízéves a nyelvek európai napja. Már azon törjük a fejünket, mi módon ünnepelhetnénk méltóképpen ezt a kerek évfordulót. ■

